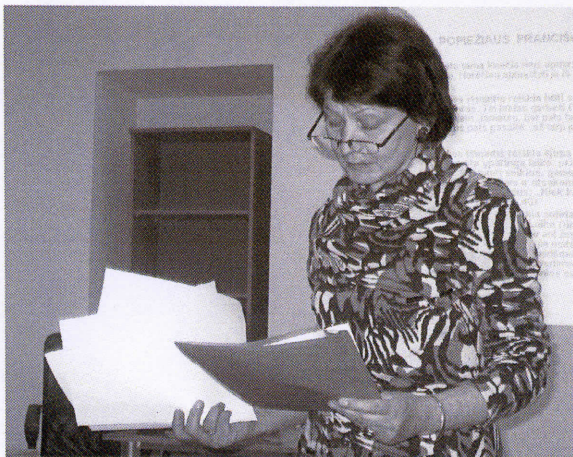

Ką galime nuveikti drauge

Janina Valančiūtė

Lietuvos medicinos biblioteka

Vasario 11-ąją, Pasaulio ligonių dieną, Lietuvos medicinos biblioteka (LMB) pacientų organizacijų atstovus pakvietė į renginį tema „Lietuvos medicinos biblioteka ir pacientų organizacijos: ką galime nuveikti drauge savo ir savo artimųjų labui“. Informacijos skyriaus vedėja Regina Vaišvilienė pristatė bibliotekos paslaugas ir galimybes susirasti medicininės informacijos ne tik ištekis būdais, bet ir stengiantis išsaugoti savo gerą savijautą ir sveikatą. Pastaruoju metu padidėjęs poreikis pacientams ir jų artimiesiems suprantamos medicininės informacijos apie ligas, jų priežastis, profilaktiką paskatino atrinktos, patikimos informacijos portalo lietuvių kalba rengimą.

Susitikime aptartos pacientams skirtos LMB rengiamo portalo perspektyvos. R. Vaišvilienė atkreipė dėmesį, kad ne visa informacija internete yra patikima, daugelis bibliotekų ir organizacijų kuria savo atrinktas interneto puslapių kolekcijas, kurios dažnai dubliuojasi. Pasiūlė vienoje vietoje surinkti laisvos prieigos šaltinius pacientams lietuvių kalba ir sukurti bendrą, plačiai visuomenei prieinamą portalą. Pagrindiniai informacijos atrinkimo nuostatai: skaidrumas ir atvirumas, patikimumas, duomenų saugumas, atsakingumas, pasiekiamumas. R. Vaišvilienė pakvietė pacientų organizacijas pateikti bibliotekai savo naujausius leidinius.

Mokymo išteklių skyriaus vedėja Jūratė Stukienė perskaitė pranešimą „Medicinos informacija pacientams“. Pranešėja atkreipė dėmesį, kad trūksta gerai parengtos informacijos gimtąja kalba, informaciją turėtų suteikti sveikatos priežiūros specialistai ir ji turėtų būti pateikta suprantama forma bei tinkamu laiku, ne visi pacientai geba suprasti, ką aiškina gydytojas, kartais jie būna nepasirengę bendravimui, be to, medikai negali skirti pakankamai laiko pacientui. J. Stukienė pristatė pacientams skirtus tinklalapus *Medline Plus*, *pasveik.lt* ir *sveikas.lt*.

R. Vaišvilienė pranešime „Informacija pacientams ir visuomenei. Naujas požiūris į ligoninių bibliotekas“ supažindino su Šiaurės šalių bibliotekininkų patirtimi. Ullevaal universi-

teto ligoninės (Norvegija) Sveikatos informacijos centras ir biblioteka įkurti prie ligoninės veikiančiame viešbutyje. Jame dirba keturi bibliotekininkai ir du sveikatos priežiūros specialistai. Pacientų mokymo centro uždaviniai: teikti reikalingą informaciją apie sveikatą ir ligas pacientams, jų artimiesiems, plačiai visuomenei; aprūpinti biblioteką literatūra (knygomis, žurnalais, garso ir vaizdo įrašais bei technika jais naudotis ne tik bibliotekoje, bet ir palatoje); surinkti ir teikti pacientams suprantamą medicininę informaciją, parengtą ir išleistą pacientų bei kitų organizacijų; ugdyti pacientų informacinį raštingumą, konsultuoti ir mokyti, kaip ieškoti informacijos internete. Biblioteka pritaikyta žmonėms su negalia, kad jie galėtų naudotis bibliotekos paslaugomis, o kambariai įrengti taip, kad juos būtų galima transformuoti į reikiamo dydžio erdves, kuriose vyksta susitikimai, diskusijos, mokymai. Pacientų mokymo centrai glaudžiai bendradarbiauja su pacientų mokymo grupėmis, pacientų ir medikų organizacijomis, visuomeninėmis organizacijomis, viešosiomis bibliotekomis, sveikatos priežiūros organizacijomis. Sukurtas Medicinos informacijos portalas SMIL (*Skandinavisk Medisinsk Informasjon for Legfolk*), skirtas pacientams ir plačiai visuomenei. R. Vaišvilienė pakvietė padiskutuoti, ar Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose (ligoninėse, sanatorijose, reabilitacijos centruose) reikalingos bibliotekos ar pacientų informacijos centrai, skirti pacientų informacijos paieškai, ir su kokiomis problemomis susiduria ligoniniai ar jų artimieji, norėdami gauti teisingos, patikimos informacijos jiems rūpimais klausimais.

Bendradarbiavimas su pacientų organizacijomis prasidėjo jau seniai. Prieš du dešimtmečius Lietuvos diabeto asociacija, vadovaujama prezidentės Vidos Augustinienės, LMB surengė vienus pirmųjų Pasaulinei diabeto dienai skirtų renginių vilniečiams. 2010 m. bibliotekoje vyko susitikimas su pacientų organizacijomis, kuriame Onkohematologinių ligonių bendrijos „Kraujas“ pirmininkė Dalia Bielskytė, Lietuvos nefrologinių ligonių asociacijos „Gyvastis“ prezidentė Ugnė Šakūnienė, Lietuvos artrito asociacijos prezidentė Ona Stefanija Telyčėnienė supažindino su šių organizacijų veikla. Buvo pristatyti jų parengti leidiniai, filmas apie organų donorystę, fotografijų paroda „Už gyvybę“ ir bibliotekos darbuotojų parengta leidinių bei publikacijų paroda.

Pasak R. Vaišvilienės, pasidalinti patirtimi kitokioje erdvėje ir aplinkoje buvo naudinga tiek organizacijų atstovams, tiek susirinkusiems, kurie gal ir neturi konkrečių problemų, bet suvokia, kad nė vienas nežino, kas jo laukia ir kokią pirmąją žingsnį reikia žengti ištekis būdais. Respublikinė psichikos sutrikimų patyrusių asmenų ir jų draugų asociacija „Klubas 13 ir Ko“, vadovaujama gydytojos psichiatrės Danguolės Survilaitės, jau penkiolika metų rengia savo narių parodas LMB. Rokiškio psichiatrinės ligoninės pacientai taip pat surengė keletą savo kūrybos parodų. 2007 m. veikė Tarptautinė fotografijų paroda „Moterys ir reumatoidinis artritas“.

Kviečiame pacientų organizacijas naujausius leidinius pateikti Lietuvos medicinos bibliotekai.

Slauka. Koksas ir publikas - 2015, Nr. 3, p. 18